

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

MEGHIVÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET KÖZGYÜLÉSÉRE.

Az Országos Erdészeti Egyesület f. évi rendes közgyűlését december hó 17-én délelőtt 10 órakor Budapesten, az egyesület helyiségeiben (V., Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés az egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett működéséről.

2. Elnök, két alelnök, tíz választmányi tag és számadásvizsgáló bizottság választása.

Az alapszabályok értelmében a választmányból kilépnek, de abba újból beválaszthatók: *Garlathy Kálmán, Nagy Károly, Péch Kálmán, Reinfuss Bódog, Schmidt Ferencz, Scholcz Ottó, Sóltz Gyula, Vadas Jenő, Vadászfy Jenő.*

3. Az erdészeti főiskola székhelyének kérdése.

4. Jelentés az 1904. évi számadások megvizsgálásáról és az 1906. évi költségvetésre vonatkozó javaslat.

5. Jelentes a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiirt pályázatok eredményéről és javaslat az 1906. évi kamatok felhasználására nézve.

6. Indítványok a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

7. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Az ily indítványok a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban bejelentendők.)

Van szerencsénk az Országos Erdészeti Egyesület összes tagjait és az erdőgazdaság iránt érdeklődő közönséget felkérni, hogy ezen közgyűlésünkön minél számosabban megjelenjen és tanácskozásainkban résztvenni sziveskedjenek.

Budapest, 1905. évi október hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

Ezzel a meghívóval kapcsolatosan van szerencsénk a t. tagtársakat értesíteni, hogy amennyiben más alapon vasuti menetjegy-kedvezményre nincs jogosultságuk, egyesületünk titkári hivatalával f. évi *december hó 12-ig* tudatni sziveskedjenek, hogy a magyar államvasutak vagy a déli vasut mely állomásáról óhajtanak a közgyűlésre utazni, minthogy az egyesület a felsorolt vasutaknál kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványokat szándékozik kieszközölni.

A közgyűlés napján tartandó közös ebéd helyét és idejét magát a gyűlésen fogjuk tudatni. *A titkári hivatal.*

IRODALOM.

I. Lapszemle.

A szászországi állami erdők 1904. évi gazdasági eredményeiről a Tharander forstliches Jahrbuch közelebből megjelent idei 2. füzeté a következő érdekes adatokat közli: Az állami erdők összes területe 171.024,8 *ha*; ehhez még 7.071 *ha* egyéb művelési ághoz tartozó terület járul. Az 1904. évi területszaporodás 709,1 *ha*. Erdőterületek vásárlására az állam 1904-ben 294.712 márkát fordított, ellenben eladásokból 451.056 márka folyt be, az erdővásárlási alap tehát 151.344 márkával gyarapodott.

Egy *ha* erdőterület értéke a rajta levő faállománnyal együtt a vásárlásnál 977 márka, az eladásnál 5.082 márka volt.

A tömörfa-hozam 882.771 m^3 volt, vagyis 5,16 m^3 az erdőterület hektárja után. Az üzemszervező előírás 868.400 m^3 volt.

Eladásra került 882.790 m^3 tömörfa (még pedig 713.502 m^3 haszonfa és 169.288 m^3 tűzifa), továbbá 149.279 m^3 rőzse (még pedig 18.480 m^3 müfa-rőzse (Nutzreisig) és 130.799 m^3 tüzelő-rőzse), végül 149.364 $ürm^3$ tuskófa.

A tömörfa után számított haszonfa-százalék 57 és 88% között ingadozott az egyes erdőgazdálkodásokban, átlagban 81% volt.

A fahozam eladásából 14,348,226 márka folyt be. Ebből 1 m^3 tömörfára átlag 16,25 márka esik. A mellékhasznalatokból, ide értve a nem erdőt képező területek jövedelmét is, 466.444 márka folyt be.

Az összes bevétel 14,814.670 márka volt, 1 *ha*-ra tehát 83·18 márka esett.

Az összes kiadás ellenben 5,463.784 márka volt, ami az összes bevétel 36·90%-ának felel meg és hektáronként 30·68 márkát tesz ki, az összes területtel számítva.

A kiadásokból 2,389.151 márka (43·70%) esik az igazgatási és kezelési kiadásokra, 934.006 márka (17·70%) az erdő ápolására és felszerelésére (ide tartozik: 281.181 márka, tehát *ha*-kint 1·64 *m* erdőművelési költség, 31.967 *m*, *ha*-kint 0·19 *m* állományápolási költség, 36519 *m*, *ha*-kint 0·21 *m* vízépitési, 580.531 márka, *ha*-kint 3·39 *m* ut- és hidépitési költség, végül 3.808 márka mezőgazdasági talajjavítási költség), végül 2,140.627 márka (40·50%) üzemi költség (favágatás, stb.). Megjegyzendő, hogy az erdőművelési és üzemi költségek százalékarányának megállapításánál a központi erdőrendezés költségéi nem számítottak a kiadások közé, úgy, hogy az így nyert százalékok, ha az igazgatási és kezelési kiadások százalékarányával össze akarjuk mérni, mintegy 0·7-del és 1·2-del apasztandók.

A törvényes munkásbiztosításra a szász királyi erdőkinctár 1904-ben 115.272 márkát fordított és pedig 33.789 márkát a betegsegélyezésre, 53.914 márkát a baleset elleni és 27.569 márkát a rokkantság esetére való biztosításra.

A tiszta jövedelem 9,350.886 márka volt, amiből egy *m*³ tömőrfára átlag 10·59 márka (7·49—13·59 márka) és egy hektárra átlag 52·50 márka (27·03—82·83 márka) esik. A hektáronkénti tiszta jövedelem a marienbergi erdőgondnokságban 82·83 márkát ért el.

Érdekes lesz itt feljegyezni, hogy a szász kir. erdőrendezésé magánmunkálatokat is vállal s ilyeneket az 1904. évben 29.264 *ha*-on végzett, mely területből 26.701 *ha* Szászországon kívül esik. Ezen munkálatokért 56.250 márka folyt az állampénztárba.

Különféle foku áterdölés hatása a luczfenyő törzsalakjára. Erről a kellően még nem tisztázott kérdéstről értekezik *Kunze* Miksa dr., a tharandi erdőzeti akadémia jeles tanára a Tharander Jahrbuch f. évi 2. füzetében. Általában hajlandóak vagyunk feltételezni, hogy az áterdölés mértékének fokozásával a fatörzs vastkossága fogy, mert tudjuk, hogy teljesen szabad állásban sudar-

lósabb törzsek nőnek, mint záródott erdőben. Megbízható megfigyelések azonban eddig ez irányban nem állottak rendelkezésre, pedig ennek a kérdésnek az áterdölés fokának megválasztásánál nagy a fontossága.

Kunze méréseit oly 83 éves faállományban eszközölte, amely 42 éven át szolgált áterdölési kísérleti térnek és részben gyenge (*a*), részben mérsékelt (*b*), részben erős áterdölés alatt állott (*c* fok). A törzsek különféle hányadaiban eszközölt átmérő-megállapítások arra az eredményre vezettek, hogy az áterdölés, legalább a *c* fokig terjedőleg, kedvező befolyással van a törzsalakra, amely ezen a határon belül annál vastkosabb, minél erősebb az áterdölés.

II. Könyvismertetés.

Tuzson János dr. : Anatomische und mykologische Untersuchungen über die Zersetzung und Konservierung des Rotbuchenholzes (Anatomiai és mykologiai vizsgálatok a bükkfa korhadására és konzerválására vonatkozólag). Berlin 1905. Ára 6 K.

Tuzson János dr. műegyetemi magántanár, az erdészeti kísérleti állomás egykori adjunktusa „A bükkfa korhadása és konzerválása“ című munkáját, a mely magyar nyelven mint a földművelésügyi miniszter kiadványa jelent meg, fenti czimen német nyelven is kiadta. A német kiadás, bár némely időközi kutatás eredményével bővült, tartalomra nézve lényegileg egyezik a magyar kiadással, melyet e lapok 1904. évi V. füzetében terjedelmesen ismertettünk.

Ugy véljük, hogy a német kiadást is örömmel kell üdvözlöznünk, mert ezzel a magyar tudományos működés egyik eredménye válik széles körben ismeretessé.

Handbuch der kaufmännischen Holzverwertung und des Holzhandels. (A faértékesítés és a fakereskedelem kézikönyve.) Erdőbirtokosok, erdőgazdák, faiparosok és fakereskedők részére írta *Hufnagl* Lipót, Auersperg K. hercegi uradalmi jószágigazgató, 28 képpel, Berlin. Parey Pál kiadása, 318 oldal.

A fatermelés és az erdei-, különösen a fatermékekkel való kereskedelem jelentősége nőttön nő. A fatermékek kereskedelmi forgalma a közlekedési és szállítási viszonyok javulása folytán már is előre nem sejtett arányokat öltött. A fatermelési és faipari vállalatok

egyre emelkednek, ezer és ezer ember jut általuk keresethez és egyes államok kereskedelmi mérlegében az évi fatermések mennyisége és értéke jelentékeny szerepet játszik.

A faarak általánosságban emelkednek. Egyik-másik választéknál már érezhető hiányról is panaszkodnak, míg másfelől még mindig vannak erdők, melyek fatermését birtokosaik értékesíteni alig vagy egyáltalán nem is bírják.

Jogosult tehát az a törekvés, hogy a faanyagok minél kedvezőbb értékesítésének módjait felismerjük és emellett új piacok szerzésére, másrészt más országok fatermelési és fakeskedelmi viszonyainak megismerésére törekszünk.

Az erdőbirtokos illetőleg a kezelő erdőgazda eddig tulnyomó részben távol tartotta magát attól, hogy a fapiacz szükségletei iránt behatóbban érdeklődjék és kereskedelmi ismeretekre tegyen szert. Az erdőtisztek nevelésénél sem fordított erre eddig kellő súly. Ma már azonban kénytelenek vagyunk a faértékesítéssel összefüggő feladatok megoldásával bővebben és megbízható alapon foglalkozni, hogy kereskedelmi ismereteink révén erdőgazdaságunk eredményeit fejlesszük.

Hazai szakirodalmunk Engel „Magyarország faipara és fakeskedelme“ című művén (I. és II. rész) és a szaksajtó idevágó termékein kívül ma is szükében van az erre vonatkozó munkáknak, de a különben oly gazdag német irodalom is feltűnően szegény ily művekben.

Annál örvedetesebb Hufnagl fenn jelzett művének megjelenése, amelyet az erdőhasználattan szükséges kiegészítésének kell tekintenünk.

A mű kiterjed az erdőkihasználás, fatermelés és a fatermékek értékesítésének ugyszólván minden ágára és azt úgy a kereskedő, mint az erdőgazda szempontjából tárgyalja s felöleli a bécsi és berlini tőzsdei szokványok (usance-ok) főbb tételeit is.

A kereskedelemben előforduló erdei termékek, különösen a fatermékek leírásán kívül az erdei termékek szállítását és a szállítási költségek kiszámítását is tárgyalja egy fejezet, igen helyesen abból a szempontból indulva ki, hogy az erdei termékek árának megállapításánál a szállítási költségek figyelembe vételének nevezetes szerep jut.

A szerző művében nemcsak az erdőbirtokoshoz és a kezelő személyzethez, de a vevőhöz, a fakereskedőhöz és faiparoshoz is fordul, kik az erdész kezéből veszik át a fatermékeket és kiknek ismereteit a faárakra vonatkozólag bővíteni, látókörüket szélesbíteni s mindezek útján a fakereskedelmet és faértékesítést helyes alapokra fektetni igyekeznek.

A mű hazai viszonyainkra, a tölgytermeléstől eltekintve, csak helyenkint terjeszkedik ki. Így pl. a budapesti tőzsdeszokásokat, a hazai vasutak dijszabását, az ország fa ki- és bevitelét nem ismerteti, mindazonáltal ugyyszólván az egész nemzetközi szakirodalomban hézagot pótló s úgy az erdésznek, mint fakereskedőnek, faiparosnak melegen ajánlható munka.

Beosztása a következő:

Az I-ső fejezet a *faeladásról és a fakereskedelemről* szól általában. (Az eladási üzlet tárgya és alakjai. A faeladásokra vonatkozó fontosabb törvényes rendelkezések. Faeladási módozatok és szokások. Faeladási szerződések. Fa ki- és bevitel. Favámok. A választékok megállapításának számításbeli alapjai.)

A II. fejezet az *egyes faválasztékokról* szól. (A faválasztékok alakja, méretei, leírása, értékesítése, kereskedelmi szokások; fahulladékok értékesítése. A fa száraz lepárlása, gőzölése, szárítása, festése és impregnálása.)

III. fejezet. *Fűrészüzem.* (Az üzem berendezéséről, költségéről, a kihozatal kiszámítása, a fűrésztermékeknél használatos szokványokról, fűrészválasztékok felsorolása.)

A IV. fejezet az *egyes főbb erdei fanemek használhatóságát* és ezek választékait tárgyalja, a fakereskedelemben annyira elterjedt külföldi (amerikai) fatermékekkel együtt.

Az V. fejezet a *fatermékek szállításáról* szól. (Szárason, vizen, tengelyen és vasuton való szállítás, fuvarszerződések, egyes országok vasuti dijszabásainak tárgyalása, a felrakás, szállítás módozatai stb.)

Cserny Győző.

